Světový den zdraví 7. 4.

07.04.2026

7. duben náleží Světovému dni zdraví, který se slaví pod záštitou Světové zdravotnické organizace (WHO) a dalších spřízněných organizací. Zdraví člověka přímo souvisí se zdravím zvířat. Znáte koncept One Health tedy Jedno zdraví?

One Health je koncept mezinárodní interdisciplinární spolupráce pro dosažení optimálního zdraví člověka, zvířat a dobrého životního prostředí. Vychází z myšlenky, že mnohé zdravotní problémy nelze řešit izolovaně, protože se tyto tři oblasti navzájem ovlivňují.

- Lidské zdraví je ovlivněno tím, jak žijí zvířata kolem nás a v jakém stavu je životní prostředí.
- Zdraví zvířat může ovlivňovat vznik a šíření nemocí přenosných na člověka (vzteklina, tuberkulóza skotu, antrax, leptospiróza, echinokokóza a jiné).
- Životní prostředí (voda, půda, klima) ovlivňuje zdraví zvířat a lidí.

Proč je tento koncept důležitý?

V posledních 30 letech bylo objeveno více než 30 lidských patogenů, z nichž 75 % pochází ze zvířat (zdroj: oficiální stránky WHO).

Změny klimatu a ničení přírody zvyšují riziko šíření nemocí.

Společný přístup pomáhá zlepšovat prevenci, kontrolu nemocí a bezpečnost potravin.

Významné oblasti, kde se One Health uplatňuje:

- boj proti infekčním nemocem (nemoci přenosné ze zvířat na člověka se nazývají zoonózy)
- antibiotická (antimikrobiální) rezistence
- bezpečnost potravin
- monitorování kvality vody a ovzduší
- reakce na klimatické změny

Pojďme si koncept One Health vysvětlit v praxi.

23. března jsme si připomínali Světový den boje proti tuberkulóze, kterou způsobuje bakterie zvaná *Mycobacterium bovis*. Tuberkulóza je zoonóza, tedy nemoc přenosná na člověka přímým kontaktem, aerosolem ale také nepasterovaným mlékem (pasterizace je zahřátí mléka na teplotu, která ničí bakterie, ale zachovává výživné hodnoty mléka).

Jak tedy jednotlivé obory spolupracují na One Health?

- **Veterinární oblast**: tuberkulinace skotu, vyřazování pozitivních kusů, kontrola přesunů a evidence zvířat, veterinární a hygienický dozor na farmách a ve zpracovatelských zařízeních, monitoring volně žijící zvěře.
- **Životní prostředí**: mapování lokalit, kde se onemocnění vyskytuje u volně žijící zvěře, analýza jak krajina a její obhospodařování ovlivňuje kontakt mezi skotem a volně žijící zvěří
- **Zdravotnictví**: sledování výskytu onemocnění způsobených *Mycobacterium bovis* u lidí

Veterinární profese představuje důležitý pilíř konceptu One Health, protože dobrý zdravotní stav zvířat přináší přímý prospěch celé společnosti.